

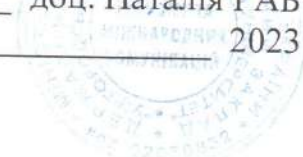
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету туризму та
міжнародних комунікацій

доц. Наталя ГАБЧАК

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАМКОВИЙ ТУРИЗМ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм»
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Туризм»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Замковий туризм» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм»

Розробник: Пеняк П.С., к.і.н., доц., доцент кафедри туризму

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туризму

Протокол № 1 від « 29» серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри д.геогр. н., проф. Ганна МАШКА

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій

Протокол №1 від «31» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії д.геогр. н., проф. Ганна МАШКА

© Пеняк П.С., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 135	-	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	-	6
	Лекції:	
	-	12
	Практичні (семінарські):	
	-	8
Вид підсумкового контролю: екзамен	Індивідуальні завдання:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	-	115

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Замковий туризм**» є формування в здобувачів вищої освіти базового рівня знань та фахового розуміння геопросторових особливостей формування та просування на національний ринок туристичних послуг замкового туристичного продукту, а також сутнісних рис фортифікаційно-туристичної спеціалізації окремих регіонів України.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасний стан національної історико-фортифікаційної спадщини та особливості генези замкового туризму в Україні як однієї з важливих складових туристичної індустрії країни.

Основні завдання навчальної дисципліни: набути знань у здобувачів вищої освіти про предмет, об'єкт, основні поняття навчальної дисципліни; оволодіти відомостями стосовно географічних особливостей поширення фортифікаційних об'єктів України, сучасного стану їх збереженості, перспективи залучення до музейно-екскурсійної, готельної й анімаційно-туристичної сфери відомих замків, фортець та оборонних монастирів України.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку України, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища областей України.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Знання та розуміння предметної області й специфіки професійної діяльності.

СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал регіонів і локальних територій.

СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

СК20. Здатність оцінювати регіональні туристичні ресурси та використовувати їх у процесі популяризації національного туристичного продукту.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Замковий туризм**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП)

OK1.1.1 Історія та культура України

OK1.2.3 Рекреаційна географія

OK 1.1.6 Основи наукових досліджень

OK1.2.12 Основи туризмознавства

OK 1.2.20 Сучасні різновиди туризму

OK 1.2.13 Організація туристичних подорожей

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
1.Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук	ПРН2
2.Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ	ПРН3
3. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території	ПРН5
4. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт	ПРН7
5. Аналізувати ефективність використання туристично-рекреаційних ресурсів регіону при створенні туристичного продукту	ПРН24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Замковий туризм»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1.Оволодіти знаннями щодо предметної сутності замкового туризму, завдань та термінологічних понять.	ПРН2
2. Знати географічні особливості поширення пам'яток фортифікації в Україні.	ПРН5
3.Вміти проаналізувати сучасний стан збереження оборонних споруд, їх історико-культурний потенціал для використання в туристичній галузі.	ПРН3
4.Усвідомити концепційно-теоретичні засади та шляхи туристичного відродження фортифікаційних пам'яток України.	ПРН24
5. Знати сутнісні риси фортифікаційно-туристичної спеціалізації теренів України.	ПРН3
6.Вміти розібратися в проблемах та тенденціях розвитку замкового туризму як однієї із важливих складових історико-культурних ресурсів.	ПРН2
7. Вміти критично осмислити події у сфері культури та духовності в Україні та світі.	ПРН7

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Для здобувачів вищої освіти у процесі викладання навчальної дисципліни «Замковий туризм» передбачено застосування академічних традиційних та проблемно-орієнтованих інноваційних навчальних технологій, метою яких є формування та удосконалення навиків творчого аналізу інформації, креативних підходів до її презентації та розвиток критичного мислення. На лекційних заняттях перевага віддається академічним технологіям. При викладанні навчальної дисципліни застосовуються також інноваційні та інтерактивні форми занять: проблемна лекція, лекція-конференція, семінар-дискусія. У процесі виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти перевага надана ініціативному самонавчанню, що дозволяє обирати та досліджувати проблемні питання за інтересами.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до положень «Про організацію освітнього процесу в державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет».

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти використовують такі форми контролю:

1. Усна (відповідь здобувачів вищої освіти на окремі питання по темах з теоретико-методологічних засад розвитку замкового туризму, колоквиум під час розгляду проблемних питань та дослідження фортифікаційного зодчества тих чи інших областей України, захист презентацій або проектів туристичних маршрутів по оборонним спорудам регіонів України).
2. Письмова (поточні контрольні роботи впродовж навчального семестру; модульні контрольні роботи наприкінці вивчення певного модуля).

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувачів вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни «**Замковий туризм**» є: виконання усіх видів роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; рівень знань навчального матеріалу, що знаходиться в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; вичерпність, логічність, лаконічність, чіткість відповідей на поставлені питання; вміння аналізувати достовірність одержаних результатів; здатність формулювати власні аналітичні висновки та оцінки різних аспектів предмету вивчення даної дисципліни.

Перевірка рівня навчальних досягнень здобувачів з дисципліни «**Замковий туризм**» здійснюється на основі результатів модульних контрольних робіт та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма поточного контролю: комплексна

Форма модульного контролю: письмова

Форма підсумкового семестрового контролю: усна

Упродовж семестру проводяться дві модульні контрольні роботи, обов'язкові для всіх здобувачів вищої освіти. До модульного контролю №1 з навчальної дисципліни «**Замковий туризм**» включено навчальний матеріал змістового модулю I (теми 1-7), а до модульного контролю №2 – відповідно матеріал змістового модулю II (теми 8-13).

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється за такими складовими:

- перевірка знань здобувачів вищої освіти на практичних заняттях;
- контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи.

При оцінюванні знань здобувачів вищої освіти увагу акцентовано на:

- усних відповідях на практичних заняттях;
- активності в колоквиумах, дискусіях та вміння аргументувати свої відповіді;
- підготовка рефератів та їх захист;
- підготовка усних доповідей;
- підготовка презентації та її захист;

Максимальна оцінка поточного контролю становить 40 балів.

Протягом семестру здобувачі вищої освіти вивчають один модуль з дисципліни. Він складається з двох змістових модулів. Після виконання кожного змістового модуля здійснюється поточний контроль у вигляді модульної контрольної роботи. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюється за 100-бальною системою за кожний змістовий модуль. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		60	100
6	6	5	6	6	6	5			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13			60	100
6	6	6	6	6	10				

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	20	5	20		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)						
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні						
Письмове тестування при тематичному оцінюванні						
Презентація	1	10	1	10		
Реферат	1	10	1	10		
Есе						
Модульна контрольна робота	1	60	1	60		
Разом	9	100	8	100		

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмових завдань, який оцінюється у межах від 1 до 60 балів. Максимальну кількість балів отримає той здобувач вищої освіти, який ґрунтовно знає програмовий матеріал, правильно розкрив суть питання. Якщо з об'єктивних причин здобувач вищої освіти не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Здобувач вищої освіти, який в результаті поточного оцінювання за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість вноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач (ка) вищої освіти хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) має складати екзамен. Здобувач вищої освіти, який в результаті підсумкового оцінювання за модулем отримав менше 60 балів, зобов'язаний складати екзамен з дисципліни. В разі, якщо відповіді здобувача вищої освіти під час екзамену оцінені менше ніж 60 балів, він (вона)

отримує незадовільну підсумкову оцінку. При цьому результати поточного контролю не враховуються.

Згідно з «Положенням про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ», підсумковий (семестровий) контроль проводиться у відповідності до графіка навчального процесу та розкладу заліково-екзаменаційної сесії, затверджених у встановленому порядку.

Підсумковий контроль у формі семестрового екзамену проводиться за навчальним матеріалом, визначеним робочою навчальною програмою дисципліни у повному обсязі за семестр. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий (семестровий) контроль, та критерії оцінювання результатів навчальної роботи здобувачів вищої освіти доводяться до їх відома на початку вивчення дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Підсумковий контроль оцінюється за національною шкалою та дублюється за стобальною шкалою з оцінкою ECTS. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів вищої освіти під час заліку здійснюються за такою шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі вищої освіти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (практичних завдань, індивідуальних завдань, презентацій, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого здобувача вищої освіти робить позначку «недопущений».

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ

Поняття та суть замкового туризму. Завдання курсу. Замковий туризм як сегмент туристичного ринку. Законодавство України про охорону культурної спадщини. Історія та сучасний стан вивчення замків і фортець України. Основні терміни навчальної дисципліни. Туристично-краєзнавча класифікація оборонних споруд.

Тема 2. Фортифікації найдавніших часів

Давні поселення та городища. Городища ранньозалізного віку. Укріплені поселення доби латену та рубежу нашої ери. Городища князівської доби.

Тема 3. Середньовічні фортифікації

Фортеця і замок. Складові частини замку. Донжон. Бастейові та бастионні фортифікації. Куртина. Равелін. Українська лінія. Дніпровська лінія.

Тема 4. Фортифікаційне здобчство Галичини

«Золота підкова» замків Львівщини. Олеський, Підгорецький, Золочівський, Поморянський, Свіржський, Старосільський, Жовківський замки Місто-музей Львів. Замки Львівщини, що не включені в її «Золоту підкову». Бродівський, Добромільський замки, замок Гербуртів.

Тема 5. Оборонні споруди Прикарпаття та Буковини

Фортифікаційне здобчство Прикарпаття. Галицький, Пнівський, Чернелицький. Раковецький замки. Фортеці Буковини. Хотинська фортеця.

Тема 6. Замки Закарпаття

Ужгородський, Мукачівський (Паланок), Невицький, Середнянський, Чинадіївський, Боржавський, Довжанський, Виноградівський («Канків»), Королевський («Нялаб»), Хустський замки. Оборонні споруди Закарпаття на Соляному шляху.

Тема 7. Оборонні споруди історичної Волині

Замок Любарта. Луцька брама. Олицький замок-палац. Замок Острозьких-Любомирських (Дубно). Замок князів Корецьких (Корець). Острозький, Новомалинський, Клеванський, Губківський замки. Тараканівський форт.

Модуль 2

Тема 8. Фортифікації Західного Поділля

Кременецький, Вишнівецький, Залізцівський, Ожиговецький, Терехівський, Микулинецький, Буданівський, Червоноградський, Бережанський замок. Збаразький замок. Замок Скали-Подільської. Скалатський замок. Бучацький, Підзамоцький, Язловецький, Чортківський, Кривчецький, Золотопотіцький, Сидорівський замки. Окопи Святої Трійці. Кам'янець-Подільська фортеця. Жванецький, Чорнокозинський, Сутківський замки. Меджибізька фортеця. Сатанівський, Летичівський, Старокостянтинівський замки.

Тема 9. Замкові фортифікації історичної Брацлавщини й Київщини

Руїни замку у Буші, Озаринцях. Селищі, Шпикові. Палац Потоцького у Тульчині. Оборонні монастирські мури першої полов. XVII ст. у Вінниці. Кам'яний ескарп XVI ст. бастионного замку у Мурованих Курилівцях. Мисливський замок у Тальному. Переяслав-Хмельницький та його пам'ятки.

Тема 10. Оборонні споруди півдня України

Білгород-Дністровська (Аккерманська) фортеця. Антична й середньовічна фортифікаційна спадщина Криму. Неаполь Скіфський. Харакс. Херсонес. Алушта. Фуна. Судак. Феодосія. Бахчисарай. Чуфут-Кале. Тепе-Кермен. Киз-Кермен. Ескі-Кермен. Киз-Куле. Мангуп. Фортеця Чембало. Фортеця Каламіта й Інкерманський Свято-Климентівський печерний монастир.

Тема 11. Оборонні монастирські комплекси України

Печерний культовий комплекс Качі-Кальон. Монастир Шулдан. Монастирський комплекс Челтер. Свято-Успенська Унівська лавра. Крехівський Василянський монастир св. Миколая. Лаврський монастир св. Онуфрія. Підкамінський монастир. Манявський скит. Гошівський Василянський монастир Преображення Господнього. Печерний храмовий комплекс у с. Монастирок. Підгорянський Преображенський василянський монастир. Бакотський Михайлівський печерний монастир. Свято-Усікновенський Лядовський печерний монастир.

Зимненський Святогорський, Межиріцький Свято-Троїцький, Корецький Свято-Троїцький, Дерманський Свято-Троїцький, Бердичівський монастирі-фортеці. Свято-Успенська Почаївська лавра. Києво-Печерська лавра. Єлецький Успенський монастир. Густинський Свято-Троїцький, Мгарський Спасо-Преображенський монастирі. Святогорська Успенська лавра.

Тема 12. Замки Європи як туристичний об'єкт

Перші замки в Європі. Замок - військова фортеця. Замок – місто в мініатюрі. Відомі європейські замки. Bastionні замки Європи. Замки Центральної й Південно-Східної Європи та їх використання у туристичній сфері. Замок Любомирських. Ряшівський (Жешувський) замок. Фортеця Рокруа. Фортеця Юліх. Фортеця Буртанж. Фортеця Фегераш.

Тема 13. Використання замків і фортець у туризмі

Система туристично-екскурсійних маршрутів «Намісто Славутича». Історико-анімаційні скансени. Проблеми та перспективи розвитку замкового туризму в Україні. Занедбаність та зруйнованість замків. Проблема приватизації замкових споруд. Заходи до вирішення проблем по залученню оборонно-фортифікаційних об'єктів у туристично-рекреаційну сферу.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
4-й семестр						
Модуль 1. Замки і фортеці заходу України						
Тема 1. Вступ.	7	2				5
Тема 2. Фортифікації найдавніших часів	10	2	2			6
Тема 3. Середньовічні фортифікації	9	2	2			5
Тема 4. Фортифікаційне зодчество Галичини	12	4	2			6
Тема 5. Оборонні споруди Прикарпаття та Буковини	10	2	2			6
Тема 6. Замки Закарпаття	9	4	2			5
Тема 7. Оборонні споруди історичної Волині	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	71	18	14			39
Модуль 2. Замки і фортеці у туризмі						
Тема 8. Фортифікації Західного Поділля	9	4	2			5
Тема 9. Замкові фортифікації історичної Брацлавщини й Київщини	7	2				5
Тема 10. Оборонні споруди півдня України	9	2	2			5
Тема 11. Оборонні монастирські комплекси України	11	4	2			5
Тема 12. Замки Європи як туристичний об'єкт	11	4	2			5
Тема 13. Використання замків і фортець у туризмі	9	2	2			5

Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	64	18	16			30
Разом за семестр	135	36	30			69

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Тема 1. Вступ.	22	2				20
Тема 2. Фортифікаційне зодчество Галичини	21	2				19
Тема 3. Замки Закарпаття	23	2	2			19
Тема 4. Фортифікаційні споруди Західного Поділля	23	2	2			19
Тема 5. Оборонні монастирські комплекси України	23	2	2			19
Тема 6. Використання замків і фортець у туризмі	23	2	2			19
Разом за семестр	135	12	8			115

6.3. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Фортифікації найдавніших часів	2	
2	Середньовічні фортифікації	2	2
3	Фортифікаційне зодчество Галичини	2	
4	Оборонні споруди Прикарпаття та Буковини	2	
5	Замкове «намисто» Закарпаття	2	2
6	Оборонні споруди історичної Волині	2	
7	Фортифікації Західного Поділля	2	2
8	Замкові фортифікації історичної Брацлавщини та Київщини	2	
9	Оборонні споруди півдня України	2	
10	Оборонні монастирські комплекси України	2	
11	Використання замків і фортець у туризмі	2	2
12	Розробка туристичного туру по замкам України	2	
13	Розробка туристичного туру по замкам Закарпаття	2	
14	Розробка туристичного туру по замкам Європи	2	
	Разом	30	8

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота є одним із основних способів засвоєння здобувачем вищої освіти програмового матеріалу в період, що є вільним від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, що відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, становить години і в навчальній та індивідуальній роботі викладача не обліковується. Цей вид роботи забезпечується навчальними засобами, що необхідні для вивчення навчальної дисципліни «**Замковий туризм**» чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-методичними матеріалами, зокрема ті, що розміщені на сайті системи електронного навчання Moodle. Виконання завдань самостійної роботи діагностується засобами та методами, що вказані у розділі 5 цієї програми.

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Воєнно-історичний туризм: об'єктно-предметна сутність	6
2	Фортифікації світу. Історія становлення та розвитку	7
3	Городища (за археологічними даними) на території України	6
4	Військово-історична реконструкція	7
5	Сакральні оборонні споруди	6
6	Бойові фортеці	7
7	Оборонні монастирські комплекси України	6
8	Замки Львівщини	7
9	Замкове «намисто» Закарпаття	6
10	Замкові фортифікації Прикарпаття та Буковини	7
11	Оборонні споруди історичної Волині	6
12	Замки Західного Поділля	7
13	Замкові фортифікації історичної Брацлавщини й Київщини	6
14	Акерманська фортеця м. Білгород-Дністровський	7
15	Антична й середньовічна фортифікаційна спадщина Криму	6
16	Замки Центральної та Південно-Східної Європи	6
17	Замки Західної Європи	6
18	Використання замків і фортець у туризмі	6
	Всього	115

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: комп'ютерний клас, мультимедійне обладнання, карта України
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення: доступ до мережі Інтернет, навчальне середовище Moodle, корпоративна пошта.

Програмне забезпечення: робоча програма навчальної дисципліни «Замковий туризм», засоби контролю знань (питання до іспиту, тематика самостійної роботи, критерії оцінювання успішності), література до курсу (основна і допоміжна).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Про охорону культурної спадщини. Закон України. 08.06. 2000 р. *Відомості Верховної Ради*. Київ, 2000. № 39.
2. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.

3. Берест Р. Давні монастирі Прикарпаття. *Археологічні дослідження Львівського університету*. Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2003. Вип. 6. С. 129 – 138.
4. Бурдуланюк В.Б. Пам'ятки культури Івано-Франківщини. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2001.
5. Варга С.С. Мукачівський замок «Паланок». Історико-краєзнавчий нарис. Ужгород: Вид-во «Закарпаття», 2002. 48 с.
6. Верменич Я.В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. Київ: Інститут історії НАН України, 2003. 516 с.
7. Вечерський В.В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. Київ: НДІТІАМ, 2002. 592 с.
8. Іванов О. Замки і палаци Західної України: історія, культура, туризм (історико-архітектурні пам'ятки замкового мистецтва). Київ: Наш світ, 2004. 245 с.
9. Каднічанський Д., Завадовський Т. Замковий туризм. Курс лекцій. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2017. 138 с.
10. Крачило Н.П. Краєзнавство і туризм. Навч. посібник. Київ: Вища школа, 1994. 191 с.
11. Лавренюк В.А. Тернопільщина туристична. Путівник. Львів, 1993.
12. Лесик О.В. Замки та монастирі України. Львів: Світ, 1993.
13. Мацюк О.Я. Замки і фортеці Західної України. Історичні мандрівки. 2-е вид., випр. і доп. Львів: Центр Європи, 2005. 192 с.
14. Нариси історії архітектури Української РСР. Київ: Держ. вид-во літ-ри з буд-ва і архітектури УРСР, 1957. 557 с.
15. Олеський замок. Путівник. Львів: Каменярь, 1981.
16. Пам'ятки архітектури і містобудування України: довідник держреєстру нац.-культ. надбання. За ред. А.П.Мардера, В.В.Вечерського. Київ: Техніка, 2000. 664 с.
17. Пам'ятки архітектури Тернопільської області. (Фотопутівник). Тернопіль, 1995.
18. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 352 с.
19. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб за ред. проф. Ф.Заставного. Київ: Знання, 2006. 575 с.
20. Пламеницька О. Фортеці й замки України. *Пам'ятки України*. 1986. № 3-4. С. 34 – 41.
21. Рожко М.Ф. Тустань - давньоруська наскельна фортеця. Київ: Наукова думка, 1996.
22. Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 432 с.
23. Тронько П.Т. Краєзнавство у відродженні духовності та культури. Досвід. Проблеми. Перспективи. Київ, 1994. 108 с.
24. Шикеринець В.В. Перспективи розвитку замкового туризму в Україні. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. 2012. Вип. 3. С. 92 – 96.

Допоміжна література

1. Бойко О.Д. Історія України. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр «Академія», 1999. 568 с.
2. Буша: історико-краєзнавчі нариси / І.С.Винокур, М.Б.Петров, В.С.Степанков та ін. Хмельницький: Ред. вид.відділ, 1991. 152 с.
3. Вечерський В.В. Середньовічні фортифікації Путивля. *Пам'ятки України*. 2001. № 1 – 2. С. 21 – 29.
4. Вечерський В., Белашов В. Глухів. Київ: Абрис, 2003. 168 с.
5. Висоцький С.О. Генуезька фортеця в Судаку. Київ: Будівельник, 1972. 60 с.
6. Вуйцик В.С. Львівський державний історико-архітектурний заповідник. Львів: Каменярь, 1991.

7. Гомоляк О.М. До питання про історію замків Закарпаття. *Carpatica-Карпатика*. 2007. Вип. 36. С. 256 – 290.
8. Дзембас О., Кобаль Й. Невицький замок. Ужгород, 2005.
9. Круль В.П. Ретроспективна географія поселень Західної України. Чернівці: Рута, 2004. 382 с.
10. Кучінко М.М., Охріменко Г.В. Археологічні пам'ятки Волині. Луцьк: Вежа, 1995.
11. Логвин Г.М. По Україні. Стародавні мистецькі пам'ятники. Київ: Мистецтво, 1968. 462 с.
12. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2002. 436 с.
13. Мацюк О. Оборонне зодчество України. *Пам'ятки України*. 1990. № 2. С. 37 -43.
14. Михайліченко Г.І. Практика організації туристичних подорожей. Навчальний посібник. Київ: КНТЕУ, 2003. 156 с.
15. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів «Намісто Славутича». Київ, 1998. 401 с.
16. Панця О. Хустський замок. Історичний нарис. Ужгород, 1998.
17. Пеняк П. На відрогів Сінаторію (Про Невицький замок). *Новини Закарпаття*. 1997. №№ 12 – 13. 25.01. С. 9.
18. Пеняк С.І., Пеняк П.С. Археологія Закарпаття: історія дослідження. Ужгород: Краєвиди Карпат, 2013. 256 с.
19. Пляменицька О. Кам'янець-Подільський. Київ: Абрис, 2004. 256 с.
20. Прохненко І.А., Жиленко М.А., Мойжес В.В. Королівський замок Нялаб. *Вісник Інституту археології*. 2016. Вип. 11. С. 123 – 154.
21. Прохненко І., Жиленко М., Мойжес В. Замки Закарпаття: від Боржави до Тиси (оборонні споруди на Соляному Шляху). Ужгород: Поліграфцент «Ліра», 2020. 160 с.
22. Сова П.П. Ужгородський замок. Ужгород, 1972. 48 с.
23. Хланта І.В. Закарпатські замки в легендах, переказах та літературних творах. Ужгород, 1995.
24. Ричков П.А. Західноукраїнські міста-фортеці XVI – XVIII ст. *Пам'ятки України*. 1990. № 2. С. 20 – 25.
25. Симин О. Фортеці Києва VI – XIX ст. Київ: МП «Леся», 2003. 144 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Бордун О.Ю., Білоус С.В. Стан та перспективи замкового туризму в контексті стратегічного розвитку туристичної галузі західного регіону України. URL: [tourlib.net / statti_ukr](http://tourlib.net/statti_ukr)
2. Габа М.І. Замковий туризм - одна з перспективних пропозицій у туристичній галузі. URL: [tourlib.net / statti_ukr](http://tourlib.net/statti_ukr)
3. Замки Закарпаття: «Ужгород-Мукачево». URL: [http:// avk.org.ua / event](http://avk.org.ua/event)
4. Довбенко О.М. Податкове стимулювання інвестицій в туристичний комплекс країни. URL: [http:// tourlib.net](http://tourlib.net)
5. Екскурсії по Закарпаттю. URL: [http:// exkursia.com.ua](http://exkursia.com.ua)
6. Закарпатська обласна рада: замки Закарпаття. URL: [http //zakarpat-rada. gov. ua](http://zakarpat-rada.gov.ua)
7. Кузьмук О. Культурний туризм як інструмент формування національної ідентичності. URL: [http: // tourlib.net / statti_ukr](http://tourlib.net/statti_ukr)
8. Замки Закарпаття. URL: [http: // karpatamu.org.ua](http://karpatamu.org.ua)
9. Про замки України з академіком Б.Возницьким. URL: [http: www.bbc.co.uk/ Ukrainian](http://www.bbc.co.uk/Ukrainian)
10. Типова програма та карта маршруту «Замки та термальні води Закарпаття». URL: [http:// gui-de.lviv.ua](http://gui-de.lviv.ua)

Додаток

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)